

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vsako leto 15 K
3/4 10 „
1/2 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriskem in Gradiškanskem“, „Kazipot po ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva krat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštne avto“.

Naročnino sprejema upravnštvo v Gosposki ulici števil. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo. Oglasi in poslanice se računijo po Polit-vrstah: če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici. V I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne, ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnštvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsako leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nunki ul., Ter. Leban na tekalšču Jos. Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališčni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovaški v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

O razkolu med goriskimi Slovenci in njegovih posledicah.

(Dalje.)

V tretjem odstavku svojega članka pravi dr. Franko, da se je omilila našemu časopisju beseda o superiornosti slovenskega plemena nad furlanskim. Ali on tega ne verjame prav, kajti pravi: da bi to ne ostala le fraza, ki bi zazibala naš narod v brezskrbni spanec, da bi ne videl rovarjenja našega ljubega soseda. Potem pa zopet govori o složnosti, ko so nastopili Slovenci složno, da takrat so bili moč, da se je italijanstvo kazalo v vsaj svoji slabosti in onemoglosti. Ali kakor da so se prestrašili uspehov, dovolili so si luksuz klerikalnega in liberalnega pretepanja. Nastal je spor. Tepeni nasprotnik je okrevale. Glede nato moramo pred vsem povdarjati, da je slovensko pleme res superiorno nad furlanskim. Povsodi je zaostal Furlan za Slovence. Kar je v nižini boljšega gospodarstva, je po večini tuje, industrije so skoro vse v tujih rokah. Furlan je ostal rob, neveden; analfabetov kar mrgoli po Furlaniji. Pri nas je vendar marsikaj drugače — le preveč slabih politikov brska med goriskimi Slovenci. — Furlani pa niso sosed, ki vstrajno rovari. Tisti, ki vstrajno rovari, so Lahi v Gorici in njikova pomočnica vlada. Če bi ne bilo teh dveh mešalcev, bi se živelo v naši deželi čisto drugače. — Kar se tiče složnega nekdanjega nastopanja Slovencev, pretirava dr. Franko, ker mu pač tako kaže. Da je nastal razkol, kdo je kriv? Sej menda ve dr. Franko, kako se je spremenil dr. Gregorčič v letih 1898. in 1899. pod pritiskom kardinala Missie, ki si je nadel nalogo vstvariti na Goriskem „kranjske razmere“: to se pravi: po celi deželi razpesti klerikalizem. Na slovenski strani naj bi delali Gregorčič in drugi razni goreči nunci, za furlansko stran je pridobil falduttija ter ga preobrazil iz Slovence v Laha. Potem pa se je začelo . . . naivni politiki med Slovenci pa so javkali in še javkajo o osebnih prepričanjih itd. Kratkovidneži! Da so Lahi krepki — to je res. Ali čegava je krivda? Krivda je na strani vlade, še več

pa na strani slovenskih klerikalcev, ki se spozabljajo tako daleč, da jim puščajo prvenstvo povsodi ter so omogočili celo tak nov volilni red za deželni zbor, da imajo zopet Lahi večino.

Zakaj vendar se tako boji dr. Franko govoriti odkritosrčno ter udariti po klerikalcih, ki to zaslužijo? Čemu tava v sredi ter hoče tlačiti v krivdo tudi one, katerih ne zadeva?

I, zakaj? Zato, ker je pač klerikalni priganjač!

V Trstu so tudi začeli ruvati klerikalci. Čez čas pa morda vstane kakšen Franko pa bo pel žalostno pesem o razkolu ter mabal na desno in levo, namesto da bi govoril resnico, da so klerikalci povsodi tisti, ki rušijo složno delo ter delajo preprij in združbo med Slovenci. (Konec pride.)

Klerikalci proti složnemu delu.

Neštetokrat smo povdarjali, da je mogoče kaj doseči glede srednjih šol le s skupnim nastopom goriskih Slovencev. Bil je trenutek, ko je bilo naravnost potreba nastopiti skupno, in to ob znanih dogodkih na tukajšnji realki ter ob laški gonji proti premestitvi slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico.

Narodno-napredna stranka je to vpoštevala ter zazelela tak skupen nastop. Pisalo se je iz izvrševalnega odbora tako-le pismo:

Gospodu
doktorju Franu Pavletiču,
predsedniku političnega društva „Sloga“
v Gorici.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je razpravljal v včerajšnji seji o našem šolstvu v Gorici, ter prišel do zaključka, da bi bilo neobhodno potrebno prirediti impozanten manifestacijski shod goriskih Slovencev brez ozira na strankarstvo z naslednjim javnim redom:

1. Premestitev učiteljskega v Gorico.
2. Trgovsko-obrtna šola.
3. Ljudske šole in vadnice.
4. Srednje šole.

Proti premestitvi moškega učiteljskega v Gorico so se uprli Italijani solidarno iz vodstva obeh strank, kar je čela vlada upoštevati in je v našem ministerstvu vže omajen sklep, da se to učiteljske premesti v Gorico. Poskr-

beli smo sicer, da se izvrši parlamentarni pristop na ministrskega predsednika samega, toda tudi ljudska volja naj pride do izraza ter razkrinka in stre fikcijo o italijanstvu Gorice.

Trgovska zbornica si je postavila načelo ustanovitve trgovske šole v Gorici in letos je že odprtjen pripravljani tečaj. Slovenščini je v tej šoli le toliko mesta, da se bodo italijanski mladiči pripravljali za bodočo konkurenco slovenskim tovarišem, katere bi izpodirali povsod tam, kjer je slovenščina v govoru in pisavi potrebna. Ustanovitev italijanske trgovske šole je naravnost škandal in taka moralna pljuska slovenski dvotretjinski večini, da mora izzvati edino pravi odgovor združenega slovenskega ljudstva v deželi. Zato se je porodil trden sklep, da izvršimo goriski Slovenci po inicijativi „Trgovskega obrtnega društva“ vse predpriprave za enako trgovsko šolo s slovenskim učnim jezikom, od države, dežele in trgovske zbornice pa zahtevamo enako podporo, kakoršno bodo dajali italijanski. Manifestacijski shod naj bi javno in svečano potrdil tako zahtevo.

Kakošna je naša mizerija glede ljudskih šol in vadnic v Gorici, je pač znano, in naša zahteva je, da se srednje šole delijo v italijanske in slovenske brez nemških, da se ljudske šole uredijo tako, kakor zahteva naša korist, da bodo vadnice res vzorne šole poleg učiteljske in ne samo pomemčevalnice naše mladine.

V dosegu tako lepih ciljev pač ni prevelika nikaka strankarska žrtev, marveč je potrebna in bi bila za goriske Slovence le častna skupna akcija v državnem in deželnem zboru, vseh občin v deželi in tudi s prireditvijo skupnega manifestacijskega shoda v Gorici.

Prosimo Vas, velerodni gospod predsednik, da v odboru „Sloga“ razpravljate o našem predlogu in nam sporočite, ali in kako hočete sodelovati. Ker posebno prva točka ne more dolgo časa čakati, prosimo Vas, da bi nam morda že do sobote naznanili odborov sklep.

Z najodličnim spoštovanjem

Gorica, dne 6. novembra 1907.

Došel je tak-le odgovor:

Gorica, 11. nov. 1907.

Ugledni izvrševalni odbor
nar.-napredne stranke

v Gorici!

V današnji seji Sloginega odbora se je prebralo Vaše cenjeno z dne 3. t. m. v zadevi skupnega nastopa za slov. šolstvo v Gorici. Naznanja se Vam torej, da je odbor „Sloga“

v vednem stiku s poslanci „Slovenskega kluba“ radi slov. šol v Gorici. Klub se je zavzel z vso energijo za naše zahteve in nadejamo se ugodnega uspeha. Mi bomo i nadalje urejevali svoje nastopanje po potrebi. To Vam v vednost po naročilu odborovom.

Za odbor:

Dr. Dermastia.

Na to je odgovoril izvrševalni odbor tako-le:

Uglednemu odboru
polit. društva „Sloga“

v Gorici.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je sprejel v seji 11. t. m. z zadovoljstvom na znanje vsebino Vašega cenj. dopisa z dne 9. t. m., iz katerega odmeva nada, da bosta od sledj oba parlamentarna kluba na Dunaju sicer vsopredno, toda v bistvu jednotno postopala v borbi za naše šolstvo v Gorici.

Iz „Jugoslovanskega kluba“ je bilo že v juliju poskrbljeno vse potrebno, da smo vedeli za stališče vlade glede na premeščanje učiteljskega iz Kopra v Gorico in trgovsko šolo. Izjave v tem oziru na merodajnih mestih so nas zadovoljile. — Toda med parlamentarnimi počinicami se je položaj poslabšal: Italijani so nastopili složno, brez ozira na stranke, na shodih, v raznih korporacijah in občinskih zastopih, proti premestitvi učiteljskega v Gorico in za trgovsko šolo po načrtu trgovske zbornice — in vladina odločnost je bila omajana. Ob jescenskem zasedanju je zaslužil „Jugoslovanski klub“ nov veter v naučnem ministerstvu, — in mi smo bili naprošeni, da poskrbimo poslancem novih povodov za energičen nastop, zlasti v ta namen, da stremo fikcijo o italijanstvu Gorice. Ker nam je pred očmi le končni uspeh v blagor našega naroda ob jezikovni meji in ne strankarsko izkoriščanje položaja, vidimo v jedinstvi, ki se je dosegla za nadaljno postopanje vseh naših poslancev, najboljšo garancije v dosegu zaželenih uspehov. Zato le pozdravljamo sklep v Vašem društvu in direk-tivo, katero sta dobila Vaša poslanca v tem pogledu. S tem Vašim rodoljubnim činom se izpopolni delovanje iz „Jugoslovanskega kluba“ povsem po vzoru Lahov: tam izjedinjeni Lahi, tu Slovenci in Hrvati brez razločka na stranke! Ako bodo združeni poslanci kos svoji nalogi, uspeh ne bo smel izostati.

Toda s svojim povabilom za skupen nastop obeh strank nismo mislili na delovanje

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoski spisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

Od časa do časa so se princu raztegnile nosnice, kakor da bi se mu mudilo, dihati vase smrad smodnika, in sopihal je, kakor njegov konj.

Slednjič je bilo čuti topove tako blizu, da je bilo očitno, da so komaj miljo oddaljeni od bojišča. In res, na cestnem ovinku so zagledali pred seboj malo vasico Aunay.

Prebivalci so bili vsi zmedeni; govorica o krutosti Španjolcev se je bila razširila med njimi in navdajala vsakoga z grozo. Ženske so že pobegnile proti Vitry-ju, ostalo je še nekaj moških samih.

Ko so zagledali princa, so pritekli k njemu; eden izmed njih ga je spoznal.

— Ah, milostljivi gospod, je rekel, kaj ste prišli prepoedit vse te španske capine in vse te lotrinške roparje?

— Da, pravi princ, če mi hočeš biti za vodnika.

— Rad, milostljivi gospod; kam naj popeljem Vašo Visokost?

— Na kak vzvišen prostor, odkoder lahko vidim Lens in okolico.

— V tem slučaju vam lahko ugodim.

— Ali ti lahko zaupam? Si dober Francoz?

— Jaz sem star bojovnik izza Rocroy-a, Monseigneur.

— Čakaj, pravi princ in mu da svojo mošnjo, to imaš za Rocroy; in sedaj povej, če hočeš konja ali greš rajši peš?

— Peš, milostni gospod, peš, služil sem vedno pri pešcih. Sicer pa mislim voditi Vašo Visokost po potih, kjer bo treba pač včasih stopiti s konja.

— Torej pojdi, pravi princ, in ne gubiva časa.

Kmet se je spustil v tek pred prinčevim konjem; ko je bil sto korakov od vasi, je krenil na ozko pot, ki je bila skrita v lepi dolinci. Kake pol milje so hodili tako pod vejami dreves, dočim je bilo čuti strele topov tako blizu, da bi bil čeljal, da morajo čuti zvižganje krogelj. Slednjič so zagledali stezo, ki se je odcepila od poti ter namignil princu, naj gre za njim. Ta je stopil s konja, velel enemu izmed osebnih služabnikov in Raoulu, da storita isto, drugim pa, da naj počakajo tu njegovih povelj ter ostanejo na straži, ter začne plezati po stezi.

Čez deset minut so dospeli do razvalin starega gradu; te razvaline so stale vrhu griča, s katerega se je videlo daleč na okoli. Komaj četrtil milje pred seboj so zagledali Lens v skrajni stiski in pred Lensom celo sovražno vojsko.

Z enim samim pogledom je preletel princ prostor, ki se je raztezal pred njegovimi očmi od Lensa do Vimy-ja. V enem trenutku se je porodil v njegovem duhu cel bojni načrt, ki je imel naslednjega dne v drugič rešiti Francijo poraza. Vzel je v roko svinčnik, odtrgal iz knjižice ter napisal:

Moj dragi maršal!

»V teku ene ure bo Lens v sovražnikovih rokah; pridite za menoj in pripeljite s seboj celo armado. Jaz bom v Vendinu, da jej odkažem postojanke. Jutri vzamemo Lens nazaj in potolčemo sovražnike.«

Nato se obrne k Raoulu, rekoč:

— Gospod, odjašite v naglem diru in ponosite to pismo gospodu Grammontu.

Raoul se pokloni, vzame papir, se vrne naglo po klancu v dolino, zajaha konja ter se spusti v dir.

Četrte ure pozneje je bil pri maršalu.

En del četa je bil že prišel, čakali so še na ostale, ki je moral dospeti vsak trenutek.

Maršal Grammont se je postavil na čelo pehoti in konjici, kar je bilo na razpolago, ter odšel z njo proti Vendinu, dočim je dal vojvodi Châtillonu povelje, da počaka na ostale čete ter jih privede za njim.

Vse topništvo je bilo že pripravljeno ter je šlo nemudoma na pot.

Ob sedmih zvečer je prišel maršal na dogovorjeno mesto. Princ ga je že čakal. Kakor je bilo že naprej videti, je padel Lens v sovražnikove roke kmalu po Raoulovem odhodu. Dejstvo, da ni bilo čuti več topov, je že samo dovolj jasno naznanjalo ta dogodek.

Čakali so, da pride noč. Z naraščajočo temo so prihajale po vrsti čete, po katere je bil poslal princ. Dano je bilo povelje, naj se nikjer ne oglasi niti boben niti tromba:

Ob devetih se je naredila trdna noč. Vendar se je zadnji somrak še slabo svetil nad planjavo. Tiho so se odpravile trupe na pot, princ sam je vodil armado.

strank za kulisami ali poslanece, marveč da se oglasi združeno naše ljudstvo, ki naj bi govorilo, manifestovalo, zahtevalo — ter tako dalo sijajne moralne opore svojim poslancem. To naj bi se zgodilo s sijajnim manifestacijsnim shodom v Gorici, na deželi pa z resolucijami in peticijami vseh občinskih zastopov. Ako le hočeta vodstvi obeh strank, tedaj bo naše ljudstvo v celi deželi soglasno zahtevalo takojšno izvršitev naših zahtev na šolskem polju.

Podajamo te misli uglednemu odboru „Sloge“ na uvaževanje, ko bo v seji formalno sklepal o našem povabilu.

Z vsem spoštovanjem.

Na to pismo ni bilo nobenega odgovora. Klerikalci so jasno pokazali, da nočejo nobenega skupnega nastopa, pa če je kaka reč še tako nujna, če še tako zadeva nas vse, če je še tako vsestranskega pomena.

Na vabilo od napredne strani so podrezali klerikalci svoje poslance, „Gorica“ je priobčila članek o srednjih šolah, potem pa udarila na veliki boben, da je v teh vprašanjih že storil „važne sklepe“. Šusterski klub na Dunaju. Ti „važni sklepi“ seveda niso nič vredni — kaj vreden bi bil skupen nastop.

Klerikalci skupnega nastopa niso marali, ker ni jim čisto nič mar za naše potrebe, najmanj pa za šole. Članek o šolah v „Gorici“ je bil le grda hinavščina. Klerikalci se za realke sploh nič ne brigajo, za gimnazij pa zato ne, ker misli nadškof odpreti svoj gimnazijski zavod, ki bo pa tudi nemški. Gledé trgovske šole moramo pribiti z nova, da se Gregorčič ni nikdar potegoval za njo, marveč so klerikalci zakrivali v deželni zboru in odboru, da je ta šola čisto laška. Ko je poslanec Štrekelj na Dunaju hotel skupno iti v tem vprašanju z Gregorčičem in Fonom, je to odbil Gregorčič, ki je odbil tudi promemorio „Trgovsko-obrtnega društva“ v tej stvari.

Ta gola dejstva, katera z nova pribijamo, govorijo jasno, kako so klerikalci proti vsakemu složnemu delu. Posebea komentar ni potreben.

Deželnozborske volitve.

(Dalje.)

§ 21.

Poslancem v deželni zbor je izvoljiva vsaka oseba moškega spola, ki:

- a) je avstrijski državljan;
- b) je trideset let stara;
- c) uživa vse državljanske pravice, in
- d) ima pravico voliti poslance za deželni zbor po določilih prejšnjih paragrafov v kakem volilnem razredu, t. j. ali v volilnem razredu veleposestva; ali mest, trgov in industrijskih krajev; ali kmetijskih občin; ali v splošnem volilnem razredu.

Te kvalifikacije za izvoljivost veljajo tudi za poslance trgovske in obrtne zbornice.

§ 22.

Od volilne pravice in izvoljivosti so izključeni:

- a) osebe, ki so bile kaznovane radi hudodelstva ali radi prestopka tatvine, poverjenja, njune deležnosti, goljufije, zvodstva (§ 460, 461, 463, 464, 512. kaz. zak.).

Ta posledica kazenske obsodbe neha v tistih slučajih obsodbe, ki jih našteva § 6. št. 1 do 10 zakona z dne 15. novembra 1867 drž. zak. št. 131, ko je prestana kazen; v slučajih obsodbe radi drugih hudodelstev, ko preteče deset let, ako je bil krivec obsodjen na najmanj petletno kazen; drugače ko preteče 5 let; v slučaju obsodbe radi označenih prestopkov pa ko pretečejo tri leta po prestani kazni.

- b) Osebe, o katerih premoženju se je razglasil konkurz, do rešitve konkurza.

- c) Osebe, ki radi ubožstva uživajo ali so uživale v letu neposredno predidčem volitvi preskrbo iz javnih ali občinskih sredstev, ali ki sploh žive od javne milodarnosti.

Za preskrbo ubožnih ali za dela javne milodarnosti se ne smatrajo: podpore iz bolnišnih blagajnic, renta za nezgode, starost ali opemoglost, oprostitev šolnin, podelitev učil ali štipendijev ter pomoči v stiski.

- d) Častniki, vojaški duhovniki, gazisti brez činovnega razreda in moštvo oborožene sile, oziroma orožništvo, vstevši tiste, ki so začasno na dopustu, ne morejo ne voliti ne voljeni biti.

Od izvoljivosti so izključeni razun zgoraj imenovanih tudi vsi trajno ali začasno aktivno službujoči uradniki oborožene sile.

Izvoljivost pa ni omejena gledé tistih oseb, pripadajočih oboroženi sili, katere v dotičnem času aktivno službujejo vsled tega, ker so zakonito zavezane orožnim (službenim) vajam.

III. Kako se razpisujejo volitve in kako se delajo priprave za nje.

§ 23.

Opomin za izvedbo volitve izda praviloma deželna politična oblast z odloki, ki morajo obsegati dan, katerega se mora izvesti v volilnih krajih, določenih po tem volilnem redu, volitev poslancev v deželni zbor.

Volilni dan je določiti tako, da se morejo dovršiti pred istim vse potrebne priprave.

§ 24.

Obče volitve za deželni zbor se morajo razpisati tako, da se izvolijo najprej poslanci splošnega volilnega razreda, potem poslanci kmetijskih občin, na to poslanci mest, trgov in industrijskih krajev, kakor tudi trgovske in obrtne zbornice, in končno poslanci veleposestva; in tako, da se vrši volitev vsakega volilnega razreda v celi deželi istega dne.

§ 25.

Splošne volitve se razglase v deželni uradnem listu in z lepaki v vseh občinah.

Posamezne volitve gledé volilnega razreda veleposestva in trgovske in obrtne zbornice se objavijo v deželni uradnem listu, gledé volilnega razreda mest, trgov in industrijskih krajev, kakor tudi kmetijskih občin in gledé splošnega volilnega razreda pa z lepaki v občinah, ki tvorijo dotične volilne okraje.

§ 26.

Vsi volilni upravičenci, kateri izvršujejo po določilih tega volilnega reda svojo volilno pravico v enem in istem volilnem okraju in na enem in istem volišču in ki pripadajo eni in isti volilni skupini, se vpisujejo v posebne imenike volilcev po abecednem redu.

§ 27.

Imenike volilcev za volilno skupino veleposestva in trgovske in obrtne zbornice mora sestaviti deželna politična oblast.

Za sestavo imenikov za volilne razrede mest, trgov in industrijskih krajev, za volilni razred kmetijskih občin in za splošni volilni razred skrbi glede vsake občine dotični župan.

Volilne imenike veleposestva in trgovske in obrtne zbornice razglasi deželna politična oblast v deželni uradnem listu in določi za reklamacije rok 14 dni, računajoč od dneva razglasitve.

Volilni imeniki drugih volilnih razredov, ki jih sestavi župan, se razporežijo v uradih dotičnih občin vsakomur v pogled.

Razporežitev volilnih imenikov se javno razglasi in se določi za reklamacijo 14 dnevni rok, računajoč od dneva razglasitve.

En izvod volilnega imenika mora predložiti vsak župan neposredno predstojni politični oblasti.

(Priča ša.)

DOPISI.

Iz komenskega okraja.

S Krasa. — Bližajo se deželnozborske volitve, ki morda ne prinesejo našemu slovenskemu narodu na Goriškem nič dobrega. Že je agrarna stranka v Dutovljah dne 19. t. m. vzdrževala svoj shod, katerega se je udeležilo blizu 1000 volilcev. Shodu je predsedoval g. Širca, tajnikoval g. Vendramin. Glavni govorniki so bili: gg. Mrmolja, Večerin, državni poslanec Štrekelj in dr. Franko. Volilci so pritrjevali gospodom govornikom, kajti važnost deželnega zbora je znana, saj smo ravnokar preživeli šest suhih let. Lahi so bili v njem gospodarji, vsega so si prilastili ter Slovincem delili drobtinice, po milosti našega cartanega voditelja, ter nas konečno osrečili tudi z volilno reformo. Po zaslugah naših malih imamo volilni red tako sestavljen, da jeden Lah velja za dva Slovence. Ni li to skrajno poniževalno za nas goriške Slovence? To nas boli! Po tej postavi bi ne smeli Slovinci nikdar voliti poslancev v deželni zbor, toliko manj, ko je naše ljudstvo vložilo protest proti istemu nestvornu; protestirali so naprednjaki, klerikalci, agrarci, da protestirali so še isti, ki so volilno reformo sklenili.

Visoka vlada se ni ozirala na proteste, ter potrdila volilni zakon, ki bo donesal Lahom popolno nadvlado nad Slovinci. Torej

ima tretjina Lahov 15, a dve tretjini Slovinci le 14 deželnozborskih zastopnikov. Zdaj pa volimo in bodimo štafaža našim laškim sosedom! Ako bi vsi Slovinci složno volili, bi nas mogoče Lahi malce upoštevala, drugače pa nič, in naši poslanci, ki se bodo gotovo cepili, ne dosežejo nič. — Tedaj bi bilo za goriške Slovence najboljšje, da bi se vse stranke — naprednjaki, klerikalci, agrarci, socijalisti — združili ter sklenili: Ne vdeležiti se volitev poslancev deželnega zbora goriškega, dokler visoka vlada ne izda volilne postave, po kateri bi imeli Slovinci 20 in Lahi 9 poslancev, zastopnikov v goriškem deželni zboru, kajti Slovinci nismo le pol ljudje, kakor nas smatra zadevna volilna postava. Hočemo enakopravnosti!

Iz kobariškega okraja.

Iz Sedla, dne 20. I. — Pogosto je čitati po časnikih, kako se mnogi prečistiti gospodje zadržajo nad naprednimi časopisi in nad naprednjaki, (samo o našem nuncu ni bilo), nič pa se ne čita o našem nuncu, dasi zasluzi v tem oziru prvo darilo, kajti redke, zelo redke so nedelje, ob kateri bi se, ves zelen od svete jeze, tuleč, kakor razjarjen lev, s prižnice ali izpred altarja ne zaganjal v naprednjake, framazone in v njemu neljube časopise. Posebno pa se je izkazal včeraj, dne 19. t. m., zmerjajoč nas s Kotarji, tožbavci in povzdigujoč sebe v deveta nebesa. Naj bi drugič ne pozabil, da je on Krnčan, da je prišel v Kot nepoklican, da nismo mi tukaj radi njega, ampak le on radi nas, da mu ni polnimo vreče in mošnje, in da ima pristo pot.

Radoveden sem, s kakim obrazom bode hodil zdaj agitirat od hiše do hiše za svoje kandidate in kako bomo pri tem Kotarji, tožbavci, zavrtili pаметnega Krnca.

Iz tolminskega okraja.

Čitalnica na Ponikvah bo imela dne 26. t. m. svoj redni občni zbor. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz ajdovskega okraja.

Brja. — V Brjah imamo bralno in pevsko društvo, ki že več let vrlo deluje. Pred leti si je omislilo novo krasno zastavo. Od takrat se je posebno mladina zavzemala za društvo. Lani se je skoro same mladeniče volilo v odbor. Posebno priden je bil denarničar. Plačal je vse stare in tekoče dolgove in izdatke ter se prihranil blizu 40 K za tekoče leto. Ta mesec so bile nove volitve. V odboru so sami mladeniči in sicer Franc Cink predsed., Milan Trpin podpredsed., Josip Pečenko denarničar, Alojzij Fabjan tajnik; odborniki so Andrej Pečenko, Leopold Možina, A. Stegovec, A. Štokelj. — Predsedniku je šlo pretečeno soboto zvečer večina udov in pevski zbor čestitat na izvolitvi. Marsikatera dobra beseda se je ta večer rekla. — Društvo ima na razpolago tele časnike „Slovenski Narod“, „Edinost“, „Soča“, „Naš glas“, „Prim. gospodar“, „Rdeči prapor“ in „Svobodno misel“. Društvo namerava pema prirediti veselico.

Iz goriške okolice.

Društvo „Naprej“ v Dornbergu bo imelo svoj letni občni zbor v nedeljo 26. t. m. s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo predsednika, tajnika in blagajnika; 2. volitev 2 odbornikov in 3. razni nasveti in predlogi. — Vstop imajo udje le z izkazno povabilo.

Odbor.

Zalosten konec pijanke. — 42-letno Katarino Bone od Bonetov št. 73. v občini solkanski so našli 20. t. m. ob 3^{1/4} pop. v kuhinji mrtvo, ležečo na tleh, vso opeklo po celem telesu. Bonetova je bila jako udana pijanci in bila je pijana tudi na dan 20. t. m. Občinski redar Anton Jug iz Solkana jo je videl, kako je omenjeni dan ob 2^{1/4} pop. se zibala v hišnih vratih. Pokojnica se je gibala okoli ognjišča ter se pri tem zažgala in umrla vled strašnih ran.

V Gorenji Vrtojbi je prišel pod voz kmet Črne, po domače Može; peljal je drva domov, vole je vodil spredaj neki fantič, Črne je korakal poleg voza. Ko je bil že blizu doma, je prišel nasproti neki voz, kateremu se je izognil. Voz je prišel preveč blizu cestnega jarka ter se prevrnil na Črneta, ki je nevarno poškodovan.

Zveza narodnih društev.

Predavanje „Prosveta“. — Prihodnjo sredo bo predaval v običajnih prostorih ob 6^{1/4} zvečer g. Josip Michl: O izvoru glasu.

Včerajšnje predavanje g. dr. Ozvalda je privabilo nad sto poslušalcev. G. predavatelj je govoril o kompoziciji umetnine, katero je razlagal na Prešernovem sonetnem vencu. Povedal je, kako govori prvih pet in zadnjih pet sonetov o ljubezni in kako odlično mesto je odkazal Prešeren ljubezni do domovine. Občinstvo je jako hvaležno za taka tri predavanja, kakoršna je imel g. dr. Ozvald.

Predavanje v Pevmi. — V nedeljo, dne 26. t. m. se bo vršil redni občni zbor bralnega in pevskega društva „Naš prapor“ v Pevmi. Na tem občnem zboru bo predaval dr. Dinko Puc „O kmetiskem vprašanju“.

Kanalska Čitalnica vabi na plesni večer, katerega priredi v soboto dne 8. februarja t. l. v dvorani hotela „Pri zlatem levu“. — Začetek ob 8^{1/4} uri zvečer. Vstopnina za osebo 2 K. Predplačilom za nabavo nove čitalniške zastave se ne stavlja meje. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Društvo „Nada“ v Sovodnjah vabi na veselico, kojo priredi dne 26. t. m. v prostorih gosp. Kodermaca. Vspored: 1. Ipavic: „Danici“, možki zbor z bariton solo, 2. „Jaz in moja Mica“, komičen balet s petjem. 3. Sattner: „Pogled v nedolžno oko“, četvero-spev. 4. „Zaljubljena Domina“, burka s petjem. 5. „Urška“, komičen prizor s petjem po narodnih motivih. Po ysporedu ples. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina k veselici 40 vinarjev, sedeži I. vrste 60 vin., sedeži II. vrste 30 vin. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Včlanjenim društvom „Zveze narodnih društev“. — Tem potom so naprosena vsa ona društva, ki še niso vrnila izpolnjenega obrazca, naj bi to storila v najkrajšem času; za slučaj, da so obrazce izgubile, naj javijo, da se jim koj drug obrazec dopošlje. Radi stroge statistike, katero vodi „Zveza narodnih društev“, naj bi naznanjala društva njej vse občne zборе, predavanja, veselice, važnejše izpremembe v društvu, važnejše sklepe bodisi odborove ali zborove itd.

Predavanje v Šmarjah. — V nedeljo, ob 3. pop. se bo vršilo predavanje v Šmarjah pri Ajdovščini in sicer v prostorih „bralnega in pevskega društva „Školj“. Predaval bo dr. Lepušček: „O novem deželno-zborskem zakonu“.

„Prosveta“ naznanja vsem nečlanom, ki se poslužujejo njene čitalnice, da si morajo priskrbeti za l. 1908. nove izkaznice, katere lahko dobijo pri tajniku dr. Medveščeku v društvenih prostorih vsak dan do konca t. m. med 1.—2. uro pop.

Domače vesti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabrala vesela družba 160 K v gostilni pri g. Valentinu Komelu na Ajševici.

Osebn. r. št. — Evangeljski župnik in senior V. A. Schmidt v Gorici je bil promoviran od c. kr. evangeljske teološke fakultete na Dunaju licencijato m teologije (kar odgovarja nekako naslovu doktorja filozofije), in sicer radi zgodovinskih, arhivnih in virovnih študij za zgodovino reformacije v Avstriji. Imenovani gospod Schmidt se peča neumorno z reformacijsko dobo po kranjski in naši deželi.

V „Soči“ je priobčeval zgodovinsko študijo „Evangelij v Vipavi in okoli Vipave“. Nadaljevanje pride.

Čislnemu gospodu čestitamo na zasluženem odlikovanju.

Ženski zbor Pevskega in glasbenega društva v Gorici priredi s sodelovanjem možkega zbora v soboto dne 15. februarja pevski večer s plesom. Natančni spored je sedaj še ljubka tajnost sodelujočih gospodičen in gosp. Vsi se pripravljajo, ki obetajo, da bo ta veselica ena najlepših letošnjega predpusta — ne po gizdavem vnanjem lišpu, pač pa po milini in pristrčnosti, ki bo razžvenela po dvorani Trgovskega doma iz izbranih slovanskih pesmij, ki jih bo proizvajal številni ženski zbor našega Pevskega društva. S tem bo dano pravo razpoloženje, ki naj vlada pri sledeči plesni zabavi. Zatorej raste zanimanje za ta častni večer ženskega zbora, čim bolj se bliža dan 15. februarja.

Spominski večer Glasbene Matice Simonu Gregorčiču 19. t. m. — Ugodno naključje je hotelo, da sem mogel prisostvovati spominskemu koncertu, ki ga je priredila Glas. Mat. Simonu Gregorčiču 19. t. m. v Ljubljani v veliki dvorani Narodnega doma. Ni moja naloga opisati vso slavnost, četudi le v ozkem okviru časniških predalov. Kratko, ali s primerno, slovenskega čuvstva polno besedo je sporočil „Slov. Narod“ z 20. t. m. o veličastnem koncertnem večeru. „Bil je to rekviem — tako čitamo ondi. kakor ga iskrenejšega, v svoji mehkobi veličastnejšega še nismo doživeli.“ „Zvoči, ki jih je izzvala Gregorčičeva poezija iz duš njegovih glasbeniških interpretov, bučali so in drhteli, prosili in molili in hrepnili tja gor, kjer ni gorja...“

Poleg najlepših, širno znanih, obče priljubljenih Gregorčičevih pesmij je bilo na sporedu nič manj nego 8 novih skladb, ki so bile ali navlašč pripravljene za to prireditev, ali pa so se ob tej priliki pele v Ljubljani prvokrat.

Mogočen vtis je napravila velelepa pesem „O nevihti“ v Sattnerjevi skladbi za mešani zbor, izvedena v moderni tehniki. Globoko v življenje segajoča vsakemu umljiva čuvstva izraža soglasno besedilo te pesmi in skladba.

Vendar to ni najgloblje zasnovani Gregorčičev umotvor. Prvenstvo v tem smislu pristojna menda brez dvojbe oni veličastni pesmi, ki začenja s filozofskim razmotrivanjem o večnem kroženju snovi v prirodi in izzzveni z britko motivirano molitvijo: „Človeka vstvariti nikar“!

Ako je mogel le odlični pesnik spočeti ta resna, strmenja in občudovanja polna in slednjič v krvaveči bolesti proseča čuvstva in jih izliti v besede — kako je pač glasbenik znal slediti pesniku v vse podrobnosti njegovega mišljenja in čutenja, in v kakšno glasbeno obliko je preliel to, kar je prevevalo notrino pesnikovo, in kako je s pomočjo glasbe še poglobil pomen in vsebino večnolepe pesmi? To vprašanje je drhtelo v duši marsikoga izmed nepregledne množice občinstva, ki se je bilo zbralo, da počasti spomin velikega pevca. Ni se varalo, ako je pričakovalo odlično izvršitev tudi te točke sporeda že z ozirom na to, da je bil prvi naš glasbeni zavod prireditelj slovesnega večera.

Pesem „Človeka nikar“ je bil zložil za bariton solo s spremljevanjem klavirja učenec slavnega Dvořaka, J. Michl, vodja glasbene šole in pevskega zbora našega Pevskega društva v Gorici. Čuli smo njegovo skladbo že v Gorici na Gregorčičevem večeru, ki ga je bilo priredilo imenovano društvo v mino-lem letu. Za Ljubljano je bila ta točka novost. Predaval jo je operni pevec Bogdan pl. Vulakovič, dovršen baritonist, krepkega, obsežnega glasa in izborne pevske tehnike. Spremljal ga je na klavirju mlad umetnik N. Štrifot z euskim polnim umevanjem skladbe z yso sigurnostjo. Občinstvo je sledilo pevci in igralcu s slovesno pozornostjo in je obema naklonilo z burnim ploskanjem iskreno ovacijo, ki je brez dvojbe veljala tudi nenavzočemu skadatelu. Vsaj smemo to posneti iz imenovanega poročila v „Slov. Nar.“, ki naglašja, da je skladba J. Michla „po svoji glasbeni karakteristiki mojstrsko delo“. Zatorej je pevec predaval z zanosom in je po sklepu toplo čestital spremljevalcu na klavirju. Bodi nam pa dovoljeno, da pristavimo skromno svoje menenje, da bi bila skladba dosegla še večjo veljavo, ako bi bilo spremljevanje še bolj izrazito in ako bi bil pevec zadnje stihe pesmi primerno skladbi in besedilu stopnjeval in tako pripravljaj mogočni končni fortissimo, ki je v istini pretresljivo izzzvenel iz polne duše.

Iskreno nas zadovolja, da je našla najglobokejša Gregorčičeva pesem mojsterskega glasbenega tolmača na Goriškem in nadejamo se, da pobodri priznanje na odličem mestu v slovesnem trenutku večšega skladatelja k nadaljnjemu umetniškemu ustvarjanju!

S.

Stranski železniški progil Sv. Lucija-Kobarid in Sv. Lucija-Idrija pa profesor Berbuč. — Profesor Berbuč je napisal v št. 5. „Gorice“ članek, katerega je blagovolil nasloviti „Liberalna nepoštenost“. — V tem članku se mož zvija radi stranskih prog od Sv. Lucije do Kobarida, oziroma Bovca ter do Idrije. Mož zabavlja upravnemu svetu vrhniške železnice, ker se je ta moral pobrigati za predkoncesijo od kranjske deželne meje do Sv. Lucije, ker se na goriški strani to ni zgodilo. Deželna odbornika slovenska sta spala ter se brigala

za to reč toliko kot za lanski sneg. Sedaj pa se baha člankar, da že delata, da sta pridna ter da že naredita vse. Farbarija! Naj pove profesor Berbuč, zakaj se ni brigal deželni odbor za imenovano predkoncesijo? Ali ni to škandalozno, da se on nič ne briga, da mora torej upravni svet vrhniške železnice stopiti na uoge ter si pridobiti predkoncesijo za prav potrebno delo na goriških tleh!

Pa „Gorici“ — hvali, da bo že, bo že, da se porabi tudi tistih 12.000 K, katere je votal deželni zbor za načrt, drugam pa poročita in piše, da laška večina deželnega odbora noče porabiti teh 12.000 K, ker bi bile nove proge v korist le slovenskemu delu dežele. Tako dela deželni odbornik Berbuč! To, kar smo povedali mi, je resnica — kar piše „Gorica“, je farbarija, kar pisari drugam Berbuč, to pa kaže moža v vsej njegovi onemoglosti nasproti Lahom.

Pod slovenskima deželnima odbornikoma Berbučem in Klancičem ni mogoče dobiti od deželnega odbora niti onega denarja, katerega je dovolil deželni zbor. Tako sta onemogla, taka reveža sta. Volilci, le volite ju še!

Da bi se opral nasproti javnosti, pa grozi člankar, da v tem vprašanju razkrijuka A. Gabrščka. Le hitro na delo, gospod odbornik Berbuč! Gabršček se nič ne boji — le še tim bolj bo razkrikan profesor Berbuč!

Slovenski socialni demokratje na Goriškem se udeležijo deželnozborskih volitev v splošni kuriji. Tako so sklenili na zadnjem zborovanju 19. t. m. Kandidatje se proglasijo v kratkem.

Še nekaj o socialnem kurzu. — Prireditelji tega kurza so se bali, da postane vsa stvar predolgočasna za različne udeležnike. Igre še najbolj raztresajo ljudi in preganjajo dolg čas. Toda za „pandolo“ in „žgurio“ ni bilo prostora v natlačeni dvorani, za „klaput“ so imeli premalo drobiža, ker so ga snedli udeleženci, zato so prišli na drugo idejo: igrali so se klerikalce, liberalce in socialne demokratje. Klerikalca je izborni igral dr. Dermastja, liberalca je „špilav“ dr. Kemžar, soc. demokrat pa dr. Krek. Seveda je dr. Dermastja oba potolkel in jima dokazal v tej igri, da je le klerikalna stranka najboljša. Najlepše je pa bilo to: ko se je dr. Kremžar delal liberalca, mu je cela dvorana ploskala in komaj nekateri niki so po dolgem trudu pomirili navdušenje ter dokazali, da se dr. Kremžar ne igra. Ali in kdo je bil pameten?

V živo smo zadeli s članki „Deželna uprava ob koncu šestletne dobe“. „Gorica“ rogovili in motovili radi teh člankov; seveda stvarne besede se ne spravi iz nje, ampak zavija in govori o drugih rečeh, ki ne stojijo v nobeni zvezi s članki o deželni upravi. „Gorica“ obljublja, da navede vspehe zadnje šestletne dobe. Prav! Mi te „vspehe“ že postavimo v pravo luč in z njimi člankarja, kateremu še vedno diše kronice deželnega odborništva. V deželnem odboru je kimal, sedaj ko gre za mandat, bo pa strašno priden. Celo vrsto člankov nagromadi v lažnjivi „Gorici“. No, pa dobi odgovor, ki pomore odvzeti mu mandat in z njim svetle kronice, katere mu tako dopadejo.

„Deželni uradi in uradniki“. — „Gorica“ in njene matadorje so strašno razsrdili članki o deželnem uradništvu, ki so do pike resnični. „Gorica“ laže, da nekdo, ki ni njen pristaš, odgovarja sedaj „Soči“. Tisti, ki odgovarja, je pristen klerikalec, drugače bi ne lagal. Člankar v „Gorici“ je pobral po pristni klerikalni navadi nekaj stavekov iz „Soče“ in na teh jaha, skrbno pa se ogiblje vsega onega, kar tako strašno govori proti slov. deželnima odbornikoma. Koliko vere je dati člankarju v „Gorici“, sledi iz tega, da proglašja gospoda dež. uradnika Galla za Slovenca! Gall pa je Lah in je bil kot Lah sprejet v deželno službo. Če bi bil Gall Slovenec, bi ne bil nikoli deželni uradnik! — „Gorica“ nesramno laže in tako bo lagala nesramno, karkoli bo pisala odslej o deželnem zboru in odboru.

Zajci na delu. — „Gorica“ prinaša to-le notico: „Od raznih krajev poročajo („Gorica“ ni dobila nobenega poročila od raznih krajev, ker je posnela to notico po „Slovencu“), da je zajec na sadnih vrtilih, koder drevje ni varovano, že na delu in da gloda mlado drevje, koder le more. Na travnikih krt, na vrtu zajec, na polju pa miši, to so škodljivci kmetu, za katerega se naši liberalci seveda toliko brigajo kot za lanski sneg.“ — Le to se nam čudno zdi, da ni urednik „Gorice“ še konstatiral, da so krt, zajec in miš liberalnega mišljenja, in da delujejo po naročilu nar. nap. stranke proti „kmetiskim zvezam“.

Erar in božičnica. — Vsako leto daje erar nemškemu „Schulvereinu“ za božičnico drva za kurjavo. Tako tudi letos. Slovenskim ubogim okoličinam, ki imajo že od nekdaj pravičo do suhih drv, je pa snedel letos to božičnico, ker je zaprl Panovec.

Volilni imeniki za splošno kurijo in mesta na goriškem municipiju so razporejeni ter se morejo vpogledati od 22. t. m. do 4. febr. t. l.

Izpred sodnje. — Utonil je 21 mesecev stari otrok Ivan Zapelot v Perteole, ker ni imel zadostnega varstva. Mater so radi tega obsodili na teden dajj strogega zavora.

Štirinajstkrat je sunil z nožem 22-letni Martin Mrak iz čepovanske občine Antona Muraveca, ko je ta odhajal iz gostilne V. Šuligoja. Mrak je obsojen na 4 mesece v težko ječo.

Radi javnega nasilstva je obsojen E. Padovan iz Gradeža na 6 mesecev težke ječe.

Zajca so jedli Ivan in M. Železnikar, Franc in Franciška Novak in K. Černe iz Dornberga. Ta zajec je bil presneto drag, ker so se morali radi njega zagovarjati pred sodnijo. Niso mogli dokazati zajčeve provenience; zato so dobili: M. Železnikar in Fr. Novak po 14 dajj zavora, Franciška Novak 8 dajj, Iv. Železnikar 3 tedne; Černe je prost; nima še 14 let.

Levo roko si je zlomil 32-letni Franc Špaccan iz Ozeljana, ko je razkladal z voza les. Ker je dobil še nekaj drugih poškodb, se je šel zdraviti k usmiljenim bratom.

Trgovsko - obrtne in gospodarske vesti.

Hotelska družba „Triglav“. — Ker se je okoli novega leta priglasiło več novih deležnikov in ker so nekateri češki rodoljubi prosili, naj se rok za podpisovanje deležev podaljša, se ustanovni obč. zbor hotelske družbe še ni vršil in je torej še vsakomu dana prilika, da pristopi k družbi. Zlasti opozarjamo one gospode in zavode, ki so obljubili pristop, da drže dano besedo in se odločijo za podpis. Podpisanega je že veliko, toda potrebna glavica še ni pokrita in dovolj žalostno bi bilo, ko bi ne prišlo do ustanovitve tudi v narodnem oziru tako važnega narodnogospodarskega podjetja. Čeprav je obrestovanje zagotovljeno, vendar se apelira tudi na rodoljubnost rojakov in za vzgled navajamo besede iz pisma g. dr. T. z dežele: „Čeprav materijelno bogve kaj dobro podprt, bi si očitaj, ko bi se za Slovence tako važna zadeva kot hotelska družba „Triglav“ ponesrečila, zato pošiljam...“ Kralj. glavno mesto Praga je tudi brez posebnega povabila pristopilo k družbi ter je župan g. dr. Groš poslal delež z laskavim pismom, da se bo na Češkem delala propaganda za naše prekrasne kraje in da želi, da bi tudi naše občine posnemale zgled mesta Prage. — Ustanovitev družbe je gotova stvar in pripravljajni odbor je tudi že preskrbel za izvrstnega najemnika hotelov v Boh. Bistrici. Sklenil je najem pogodbo z znanim hotelirjem hotela pri „Južnem kolodvoru“ v Ljubljani, gosp. Alfredom Seidl. G. Seidl je bil veliko let poslovođa in vodja velikih turistiških hotelov na Tirolskem, v Švici, na Angleškem in Francoskem ter govori pet jezikov. Pridobil si je tudi že v Ljubljani in na Kranjskem najboljši glas v svoji stroki in odboru se čestita, da je dobil tako priznanje in izvrstno noč za najemnika Triglavskih hotelov. G. Seidl bo upravljal in vodil lepo podjetje na oni višini, ki jo zahteva moderni tujski promet. Hoteli bodo celo leto odprti.

Zadruga gostilničarjev in krčmarjev v Gorici sklicuje sejo na dan 24. januarja ob 2. uri pop. v dvorani hotela „pri treh kronah“ v pritličju. Razpravljalo se bo o ustanovitvi delniške družbe, katera bo postavila tovarno sodavice ter zalogo karbolne kisline. Prebrala se bodo tudi pravila v slovenskem in italijanskem jeziku. Namen konsorcija bo zboljšati gnotne razmere svojih članov ter prodajati njim, kakor tudi nečlanom pridelke svoje tovarne po nizkih cenah. — (Zadruga je doslej prezirala slovenski jezik. Sedaj pa vabi tudi po slovensko). — Nekaj takega se je nameravalo že pred nekaj časom, pa je vse utihnilo. Nimamo posebnega zaupanja v tako podjetje. Interesi se bodo preveč križali. — Sicer pa imamo Slovenci dobro tovarno sodavice, tako da ni treba zadržne konkurence!

Pletarska razstava v Radovljici. — V soglasju z ravnateljstvom c. kr. centrale za vzorno pletarstvo na Dunaju priredi vodstvo c. kr. pletarske šole v Radovljici v letošnji poletni

sezoni razstavo pletarskih izdelkov. Razstava se boode vršila v razsežnih prostorih pletarne, ki bodo v te namene najukusnejše prirejene.

Razne vesti.

Za splošno volilno pravico na Ogrskem. — Socialno-demokratska stranka pozivlja delavstvo, da se zavzame odločno za predložitev zakonskega načrta o splošni volilni pravici.

Poreškega škota Flappa tožijo pri papežu, in sicer sta ga zatožila puljski prost Zanetti in rovinjski župnik Rocco radi njegovega nekrščanskega delovanja.

Čoln, ki se da zložiti. — V Zagrebu sta hrvata Ferencina in Merzep izumila čoln, ki se da zložiti. Narejen je iz močnega platna, prostora je v njem za osem oseb. Lepo zložen je tako lahak, da ga lahko nosi ena sama oseba. Čoln vzbuja splošno zanimanje, posebno v vojaških krogih.

Dvoletna vojaška služba. — „Oesterr. Volkszeitung“ javlja, da so v vojnem ministerstvu končana že vsa dela, tičjoča se uvedbe dvoletne vojaške službe. Ob enem s to uvedbo se ima zvišati rekrutni kontingent in spremeniti službeni reglement.

Učitelstvo proti spremembi šolskega zakona. — Nemško-avstrijska učiteljska zveza na Dunaju je na svojem shodu sklenila odločen protest proti predlogu poslancev Jedez, Stöckler in drugov, naj se državni ljudskošolski zakon spremeni in se uvede sedemletni šolski obisk. V protestu se izraža želja, naj bi se napredni poslanci vseh narodov združili v krepko organizacijo, ki bi bila dovolj močna, z uspehom odbijati klerikalne napade na novodobno šolo.

„Na smrt obsojeni.“ — Tako se imenuje dramatska slika znanega pisatelja Meškota, katero so igrali sedaj v ljubljanskem gledališču.

Neki statistik je izračunil, da se rodi na leto po vsem svetu 36 milijonov otrok, torej 70 na minuto. Ako bi se zibelke vseh teh otrok postavilo eno poleg druge, ki bila ta vrsta tako dolga, kakor je potovanje okolu sveta; ako bi se pred kom pustilo defilirati matere ena za drugo, vedno 20 na minuto, bi bili zadnji otroci, ki bi šli mimo, stari že štiri leta. —

Občni zbor „Društva slovenskih knjižnikov in časnikarjev“ se je vršil 20. t. m. Društveno premoženje je znašalo koncem leta 1906. 5841 K 81 vin., koncem leta 1907. pa 7112 K 96 vin., torej je naraslo za 1271 K 15 vin. Vseh dohodkov je bilo 7204 K 62 vin., stroškov pa 91 K 66 vin., torej čistega premoženja 7112 K 96 vin. Društvo je imele 17 pravih članov I. vrste, 23 pravih članov II. vrste, 40 podpornih članov in 12 ustanovnikov. Društveni odbor je dal iniciativo za proslavo 400letnice Trubarjevega rojstva. Za predsednika je bil soglasno izvoljen gosp. dr. Ivan Tavčar. V odbor so bili izvoljeni izmed pravih članov I. vrste: gg. A. Beg, Fran Jošt, M. Malovrh in R. Pustoslemšek, izmed pravih članov II. vrste: gg. Ant. Trstenjak, I. Turk in dr. G. Žerjav, za namestnike pa gg. Anton Ekar, dr. I. C. Oblak in dr. Ivo Šorli.

Grozna nesreča na Halljanski železnici. — 20. t. m. so na mestu Acquabella trčili skupaj trije vlaki. — Vlak, ki je odšel iz Milana v Rim, je ob 9. uri zvečer trčil vkup z vlakom, ki je vozil v Pavijo, in ki je odšel prej ter čakal na znak, kedaj bo proga svobodna. Lokomotiva rimskega vlaka in zadnji vozovi vlaka, namenjenega v Pavijo, so skočili na bližnji tir. V tem hipu je pridrdral vlak iz Bergama, ki je vdaril na prevrnjeno lokomotivo rimskega vlaka. Trčenje je bilo grozno.

Doslej se je konstatiralo, da je bilo usmrtenih 9 oseb, mej temi ena ženska in en otrok. Izpod razvalin so izveleli 35 ranjencev, od teh so trije težko ranjeni. Listi poročajo, da je vso nesrečo zakrivil neki čuvaj na izogibalšču, ki je pobegnil.

Vrtnar

zmožen slovenskega, nemškega in drugih jezikov, izvežban v vseh vrtnarskih delih

išče takoj službo.

Ponudbe je pošiljati pod „V R T N A R“ na upravništvo tega lista.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče npr. hrškega in drobnega blaga ter tkanja, preje in nitij.

POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.
Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
za krojače in čoljarje.
Svetilnice. — Rožni vencl. — Mašne kuzličice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. z 35-8

Lekarna Cristofoletti

v Gorici.

ŽELODČNE KAPLJICE

z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena 'znamka').

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva — Te kapljice vredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepé pokvarjeni želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raji je.

Cena steklenici 60 vin.

Cristofolettijeva pijača iz kine in železa, najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem. Ena steklenica stane 1 krono 60 vin.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.

Filijalka v Dornbergu.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

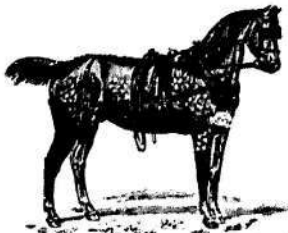
Ima tudi na p. odaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča gorilke pince, potice itd.

Ivan Kravos

na Kornu št. 11. GORICA na Kornu št. 11.

sedlarska delavnica

in zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalogi različne konjske potrebščine, potovalne potrebščine kakor: kovčege, torbice, denarnice, listnice itd. — Izvršuje in sprejema v popravilo različne koleseljne in kočije.

Popravila se izvršujejo točno.

Cene zmerne.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinjšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Dr. E. Volčič v Novem mestu (Rudolfovo :: Kranjsko)

Je uredil in izdal:

1. Civilno-pravdni red in sodni pravilnik z drugimi civilno-pravdnimi zakoni. — Knjiga je popoln zbornik pravil označene vrste; koncem tvarine je obširno stvarno kazalo v slovenskem in hrvaškem jeziku. — Obseg XII. in 969 strani; cena vezani knjigi 8 K. poštnina 55 v.

2. Odvetniška tarifa določila v slovenskem in hrvaškem jeziku pred sodišči; sodne pristojbine Obseg 75 strani (29 tabel); cena 1 K 80 v. — Knjigi se dobivate v „Slovanski knjigarni“ A. Gabršček v Gorici.

Prosila zahtevati listkell

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne mostelje, vsakovrstne okove, železje, strojna okna, cevi za stranlišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj uveljavljenih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja, pučil, študli-nikov po bresprimerno nizkih cenah.

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec v Gorici
pred nadškojo št. 11.

Edina zaloga stavbnih mosteljev v Gorici.

Poljskanska žica

za vinograde po zaloznih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade

izplačava vsakemu, kdor dokáže s potrditvijo najnove ameriške blaginje, da je kupil pri njej za 100 K blaga.

Prosila zahtevati listkell

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga s neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4 1/2%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

Kožuhovne ovratnike

(boa)

v največji izberi — po čudovito nizkih cenah

Raznovrstne pletenine za zimo

Jaegerperilo i. t. d.,

naj si v lastno korist ogleda vsakdo pred nakupom v trgovini

J. ZORNIK — Gorica, Gosposka ulica št. 10.

Cene brez vsake konkurence! — Kakovost blaga najboljša!

Solidna postrežba! — Cene stalne!

Goriška tovarna mila A. Gabršček.

Narodno podjetje, edino te vrste.

Ustanavljajmo domačo obrt in industrijo, ker brez te bomo Slovenci za vselej le hlapčevali tujcem.

Slovenske gospodinje! Poskušajte milo iz te domače tovarne! Izdelek je izvrsten. Cene običajne!

Naša specialiteta je: **Caprasole — Koza s solncem.** Poskusite in sodite!

Svoji k svojim!

V Gorici je na prodaj v sledečih trgovinah: Blokar Jos., De Blas Lucijan, Bratuž Alojzij, Calligaris Iv., Capella Vikt., Cleri Al., Kuštrin Ant., Kulin Josip, Marega Jak., Maraž Jak., Marega Al., Modic Fr., Podgornik M., Supansig Lavra, Toffoli Viktor v Gledališki in Semeniški ulici, Vodopivec vd. Alojzija, Vuga Rafael, Vallerio Petrina. — V Solkanu: Batistič Hektor, Fornazarič Marija, Jug Josip, Jug Anton, Komel Fran, Stabile M., Vuga Valentin.